

entre 1590 i 1691 (entremig de l'Énova, Mirabò, Tossalet, Labal, *Belfull*, Rafelguaraf i Albal). A mi me'l van situar a Guadassuar i a Rafelguaraf (XXXI, 159ss.). Boronat-Reglà escriuen *Verfull*. Lapeyre hi troba 6, 8, 18, 20 moriscos en els anys 1563-1609.

MARGALEF

MARGALEF *de Montsant*, municipi del Priorat, a la vall del riu Montsant, entre Ulldemolins i Cabassers.

PRON. MOD. *margaléf* i *margalét*, oït per Casacuberta a La Vilella Alta (c. 1920) i per Coromines a Juncosa i a Margalef (4.III.1934).

DOC.ANT. 1161: *in termino de Margaleph* (Font Rius, *Cartas Pob.* I, 169, doc. 116); 1200: *locum qui dicitur Margalef* (*ibid.*, I, 290 doc. 211); 1280: *Margaleff* (*Rat. Decimarum*, 130).

HOMÒNIMS. *Margalef*, llogaret, reduït ara a un veïnàt, antic terme del mun. de Torregrossa (Garrigues).

PRON. MOD. *Margaléf*, oït per Coromines a Albesa (1934).

Mas de Margalef, a Capçanes (Priorat) (XIV, 23).

ETIM. De l'àrab *marǧ Ḥalāf*, (*E.T.C.* II, 80) 'prat de *Ḥalāf*. NP usual a diverses zones d'Aràbia, a Egipte i a Algèria (Hess 21; Littmann; *GGAlg.* 221a) de l'arrel panaràbiga *blf* (*RMA*). «succedere, malus, postea, ultra».

MARGALIDA, MARGARIDA, MASCALIDA.

I. Del NP *Margarida*, i en part, de l'ètimon d'aquest, gr.-ll. MARGARITES 'perla', i de la flor que n'ha pres nom.

La Font de la Margarida, a Castellví de Rosanes (Baix Llobregat) (XII, 182.14).

Font de les Margarides, partida del terme de Sant Iscle de Vallalta (Maresme). Dóna nom al turó de la *Margarida* al peu de la qual es troba la font. Aquest turó és el més alt dels situats entre Santa Maria de Montnegre i el Coll de Basses.

Roca Margarida, mas del terme de Maçanet de Cabrenys (Alt Empordà).

Margalida, poblet agre. al municipi de Planes de la Baronia.

DOC.ANT. 1265: *Margarita* (Mtz.Fdo., *Cat. Doc. Val.*, I, Reg. 14, fol. 75v); 1393: *Margalida* (Reg. 2009 Feud. Joan I, f.11).

Cova de Margalita, a Nàquera (Camp de Llíria) (XXX, 68.19).

Ses Margalides, dues petites illes properes a la costa de Corona (Eivissa).

II. *Ribera de Mascalida*, en el terme de Tavascan, Vall de Cardós, afl.dr. del capdamunt del seu riu davant Quanca, el més reulat dins l'alt Pallars. Com que no és fàcil explicar la -c- ni la -s- a base de

MARGARITA potser és un parònim pre-romà format amb el bascoide LIT 'allau de neu' (*DECat.* v 204c, 205a56-60, *PVArGc.* 541-42) en combinació amb el pre-romà MASKA 'bruixa' (*DECat.* v 531a19-b60) amb un sentit com 'allau fetillera, allau fatal'.

Aquesta deu ser l'etimologia real dels noms del grup II, si bé amb contaminació del nom de planta.

Vall de Margalida, afluent per la dreta de la Garona; neix entre el Montludé i l'Estany Long de Vilamòs i desemboca davant de Bossost. V. *Montludé*.

Pic de Margalida, cim de 3218 m. alt. del massís de la Maladeta.

MARGANELL

1) Municipi de Bages situat al vessant N. del massís de Montserrat, a la vall de la riera de Marganell, afluent per la dreta del Llobregat.

PRON. MOD. *mərganél*, oït per Casacuberta a Canç (c. 1920).

DOC.ANT. 924: *Marganello* (*Dip.Cat.Vic.* p.98 doc.110); 1050-1150: pbr. de *Marganel* (*Rel. paròquies bisbat de Vic. Cat.Rom. II. Osona I* (1984), 72); 1359: *Val de Marganell* (*CoDoACA XII*, 64).

2) *El Manganell*, antic mas i quadra (uns 20 k. al NO. del (1)) en el municipi de Calders (Bages), a la dreta de la riera de Calders; aprofitant l'aigua del gorg de Manganell, s'hi va fundar l'any 1892 una colònia tèxtil.

PRON. MOD. *ə mənʒanél*, oït per Casacuberta a Moià (c. 1920). Però altres en diuen *El Marganell* amb *r* (*N.C.E.C.*), si bé la forma amb *n* és també antiga, almenys com a NP.

DOC. ANT. : 1197: *Raimundi de Manganell* (*Cart. Poblet*, 39). En un doc. de 1404 es ven un tros de terra de St. Fruitós de Bages «qui fuit Margarite uxor Guillelmi de *Manganello*» doc. llegit per Casac. a l'Arxiu de Moià.

Probt. dissimilació de *Margall-ell* (*DECat.* v 487n51) derivat col·lectiu (en -ETULUM) del nom de planta *margall*, per a l'etim. del qual, veg. *DECat* v, 485-7. La variant amb -n-, del (2), també es podria explicar com alteració de la *r* de *Marganell* per un fet de dissimilació de líquides; però acaba d'explicar-la el fet d'aparèixer com nom d'un cavaller: perquè llavors semblava tractar-se d'un sobrenom de guerrier, al·lusiu als *manganells*, màquina de guerra (*DECat.* v, 426). J.C. i J.F.C.

MARGANTÓ

Pda. muntanyenca del terme d'Onil (Alcoià): xxxv, 175.2; potser de *marqadûn*, plural de l'àr. *marqad* 'indret on dormen' 'jaça de bestiar', amb propagació